

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Sacramentis. In qua Tractatibus decem de Sacramentis in genere, tum
speciatim, videlicet de Baptismo, Confirmatione, Eucharistia spectata ut
Sacramento, & ut sacrificio: de Pœnitentia, de Suffragiis, Indulgentiis, &
Iubilo, de Bulla Cruciat, de Extrema-unctione, & demum de Ordinis
Sacramento ...

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

De nomine, & natura indulgentiarum. 2

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76649](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76649)

hanc qualitatem non habet, ideoque ex se longè minus effi-
cax est ad imperandum. Differentia verò, quò Suarez disp.
48. sect. 8. n. 8. assignat, nempe, orationes Ecclesie ob eius fan-
ctiorem imperare infallibiliter aliquam pœnam remissionem
vel applicando Christi satisfactionem, vel imperando, ut ipse
eam applicet; quam infallibilitatem non habent orationes
privatæ personæ: mihi non probatur: quippe Ecclesia impera-
re non potest à Deo gratuitam pœnam remissionem, sed solu-
tione facta, ut ex sententia ipsius Suarez supra firmatur reli-
quimus: neque etiam illi datum est, infallibiliter applicare
Christi satisfactionem mediis orationibus, aliàs esset oratio-
nibus Ecclesie concessa indulgentia. Imperare verò à Chri-
sto, ut ipsam satisfactionem applicet, magis dubium est: nam
est id facere possit ex absoluta potentia: credendum est nun-
quam facere, postquam Ecclesia thesaurum suæ satisfactionis
dispensandum reliquit. Restat ergo, ut solum differat impera-
tio Ecclesie, etiam per iniquum ministrum, ab imperatione
cuiusvis personæ singularis in excellentia, & dignitate, tum
operis, tum operantis, ob quæ longè efficacior est ad excitan-
dum Deum, & movendum ut postulata concedat.

5. Quòd si roges, quando censetur nomine Ecclesie sus-
fragium offerre, quando nomine tantum proprio? Respon-
det Nauart. tractat. de orat. cap. 20. numer. 40. te, siue Cleri-
cum, siue laicum nomine Ecclesie suffragium offerre, quo-
tius orationibus ab Ecclesia institutis veris ad orandum: Ec-
clesia enim has orationes videtur instituisse, ut nomine ipsius
à Deo beneficia fideles impetrent. Quæ enim in hac institu-
tione repugnantia adest? aut quod inconueniens fingi potest?
Certe nullum. Ergo asserenda est, præcipue cum & singulis si-
delibus, & Ecclesie conueniatur: quippe hac via, facilis, & cele-
stis Deus postulata concedet. Verum, esto, hæc sententia pia,
& probabilis sit, probabiliorem existimo, quæ asserit suffragi-
um nomine Ecclesie defumendum esse, non ex oratione, & præci-
bus, sed ex modo, quo funditur. Quia verifimile non est, Ec-
clesiam instituisse quamlibet orationem, ut nomine ipsius qui-
bet fidelis ea vteretur, cum non omnes sint Clerici, vel Reli-
giosi: atque adeò nec ministris Ecclesie: sed orationes insti-
tuit, ut docerentur fideles à Deo postulare, sicuti Christus
orationem Dominicam instituit, non ut nomine ipsius Patrem
oramus, sed ut nos doceret, quomodo nomine proprio oran-
dum nobis est. Quare ea oratio nomine Ecclesie fit, quæ fit ex
præcepto ipsius Ecclesie, illiusque ordinatione. Non enim in-
telligitur, te nomine alterius operari posse, quin alter tibi vices
suas committat, specialiterque designet. Atque ita docent Suar.
disp. 48. de suffrag. sect. 8. n. 9. Bonac. disp. 6. quaest. 2. p. 2. n. 7.

6. Quarta, debet præstari suffragium, si satisfactio sit ab
homine viatore: nam extra hanc vitam nec locus est satisfac-
tionis, nec meriti, iuxta illud Ioan. 9. venit nox, quando nemo
potest operari. Ideò que Paul. ad Galat. 6. monet, ut dum tempus
habemus, id est, dum sumus in hac vita operemur bonum: tem-
poris enim suo metemus illud. Dixi, si satisfactio sit: nam
suffragio imperationis dubium non est posse Beatos, imò &
animas in Purgatorio existentes viuis fidelibus prodesse: et
etiam illorum precibus plura nobis beneficia pissimum Deus
concedit.

7. Hinc decidenda est quæstio, qualiter executio pij lega-
ti in testamento relicti defuncto existentis in Purgatorio
prodesse possit? Non enim defuncti Doctores, qui sentiant, virtu-
te illius pœnam illi remitti, eò quòd defunctus non per volun-
tatem, quam de præfenti habet, sed per voluntatem, quam in
vita habuit, illius est causa: quod videtur sufficiens, ut opus
illud satisfactorium nouiter sit. Aliàs omnes fideles legata in
testamento relinquentes grauius deciperent, cum credant,
ea legata ad remissionem pœnarum illis fore profutura, & ex
hac intentione ea relinquunt: & executores testamentorum
omittentes executionem, nullam defuncto iniuriam irroga-
rent, si nullo fructu eum priuant: quod dici non potest, cum
expressè Concil. Valense eos necatores appelleret, & excommu-
nicatione feriendis decerneret, in c. Qui obligatione. 2. 13. q. 2. Ergo
asserendum est, executionem legatorum defunctis prodesse,
ut citius à Purgatorio liberentur: quod fieri non potest, nisi
exhibendo satisfactionem, qua pœna remittitur. Atque ita do-
cere videntur D. Th. in 4. dist. 43. q. 2. art. 1. questiuinc. 3. Palud.
art. 1. concl. 3. §. 5. Bonac. art. 2. q. 2. Soto q. 2. art. 1. concl. 4. Nau.
de orat. cap. 19. n. 59. expressius Supplement. Gab. d. dist. 43. q. 2.
art. 2. & leg. 56. in can.

8. Nichilominus verius cenfeo cum Suar. disp. 48. sect. 8. n. 18.
executionem legati pij, quatenus est effectus voluntatis defun-
cti, nullatenus satisfactorium esse, neque ob illam ali-
quam pœnæ debite remissionem immediate fieri: tamen si plu-
ribus aliis modis defuncto proficit. Priorem partem mihi per-
suadet: quia ea executio non procedit à voluntate defuncti
humano modo, siquidem eam eo tempore impedire non po-
test. Non igitur potest esse satisfactoria: hac enim ratione, si
famulo imperes elemosinam largiri, & tempore, quo famu-
lus elargitur, sensibus destitutus sis, nullam ex illa satisfactio-
nem obtines, præter eam, quam obtinuisti, imperando elemo-
sinam futuri: nam comparatione tui ea executio non est

opus humanum, & voluntarium. At defunctus esto, volun-
tatem, & intellectum habeat, nullatenus in testamenti execu-
tionem influit, sed respectu executionis se habet, ac si dor-
miret: ergo executioni nullam satisfactionem concedere po-
test. Præterea defunctus est extra viam, hoc est, extra statum
merendi, & satisfaciendi, sibi, & alteri. Si autem ea execu-
tio satisfactoria esset, ut ab ipso defuncto fuit imperata,
verum esset dicere, defunctum satisfacere posse: cur ergo
non poterit denuò mereri? Non enim ad meritum plures
conditiones, quàm ad satisfactionem expostulantur. Qua-
propter condentes testamentum summopere aduertere de-
bent, ut sint in gratia, cum ea legata relinquunt: siquidem
tota satisfactio, sicut & meritum, in legatione perficitur.
Quòd si tempore legationis in peccato existant, debent
sublato peccato voluntatem confirmare, aliàs nullam ex
legatione satisfactionem, sicuti nec meritum obtinebunt.
Secunda pars conclusionis, scilicet, multis aliis modis execu-
tionem testamenti defuncto prodesse, facile probatur. Pri-
mò, poterat prodesse ad remissionem pœnæ, si ipse exe-
cutor in gratia existens eam executionem, quod est opus
pium, honestum, & de iustitia debitum, ac proinde merito-
rium, & satisfactorium, defuncto vellet applicare. Secundo,
ob illam executionem non solum ut procedat ab exequente;
sed ut est effectus voluntatis defuncti, moveri Deus potest;
tum ad excitandos fideles, ut pro tali defuncto satisfactionem
aliquam exhibeant; tum ad concessionem alicuius gaudij, &
conolationis, tum ad minorandum pœnarum tempus, tamen
pœna intensior fiat. Tertio, virtute illius executionis excitan-
tur legata recipientes, ad orationes fundendas pro defunctis,
non à que satisfactio illis applicandas, ob quæ, & alia com-
moda merito Concilium Valense negligentes executores,
pauperum necatores appellat. Neque ratio opposita aliquid
amplius probat. Neque D. Thom. aliique plures Doctores nobis
contrarij sunt, cum ipsi tantum dicant, executionem testa-
menti defunctis prodesse, ut citius liberentur: quod optime
intelligi potest de mediata remissione, non de immediata,
quatenus effectus est voluntatis defuncti.

9. Secundo deciditur, an ob restitutionem in testamento
relictam, & executionem mandatum citius defunctus liberetur
à Purgatorio, vel ob eius omissionem citius defunctus liberetur
à Purgatorio, & executionem detineatur? Et breui-
ter respondeo, ob executionem restitutionis non posse alio
modo citius liberari, quam liberatur executione cuiusvis le-
gati pij: illis tamen modis manifestum est liberari posse, ideo-
que per accidens ob omissionem restitutionem detineri in
Purgatorio potest: quia non prestat id, quo Deus moueri
solet ad excitandos animos fidelium, ut in fauorem defun-
cti restituentis nouas satisfactioes exhibeant. Per se autem
detineri in Purgatorio non potest ob omissionem restitutionem:
nam, cum ipse defunctus in ea omissionem culpabilis non exi-
stat, licet tempore vitæ fuerit, ob eam puniri non potest. Qua-
re, si reatum debitum tempore mortis habitum sufficienter
soluit, ad cælum euolabit, sicut aduertit Suarez disp. 48. sect. 8
n. 19.

PUNCTVM II.

De nominice, & natura Indulgentiarum,

1. Indulgentia unde dicatur.
2. Eius definitio.
3. Remissa culpa plerumque restat aliqua pœna luenda.
4. Datur in Ecclesia thesaurus, seu cumulus satisfactorum
Christi, & Sanctorum.
5. Hic thesaurus in acceptatione diuina existit.
6. Reliquis Ecclesie Christus potestatem distribuendi prædi-
ctum thesaurum.
7. Explicatur definitio Indulgentiæ.
8. Vtus concedendi indulgentias est antiquissimus.
9. Non est actus Ordinis, neque Ordinem requirit.
10. Est tamen iurisdictionis actus.
11. Negant plures, absolutionis actum in concessione indulgen-
tiarum concedi.
12. Vera est supradicta sententia in comparatione defunctorum
secus viuorum.
13. Actus iurisdictionis, qui indulgentiarum concessione exercet-
tur, voluntarius est, non coactiuus.
14. Concedens Indulgentias eas lucrari potest.

1. **T** Amethi Latini Interpretes sæpius nomen indulgentiæ
pro molli permissione, & rationi non satis consentanea
vsurparunt, ut constat ex illo Quintil. l. 1. c. 3. Molli illa educa-
tio, quam indulgentiam vocamus, meros omnes & mentis, &
corporis frangit. Attamen Concilia, & Patres Ecclesie Indul-
gentiam appellauerunt, iustam, & liberalem debiti remissionem,
iuxta textum in c. Quod autem, de pœnit. & remiss. &c. Indul-
gentia. eod. tit. in 6. & cap. Si quem, §. indulgentia 2. q. 3. & leg. 1.
tit. 33. part. 7. & Extrarag. Vnigenitus de pœnit. & remiss.

2. Sumpra igitur indulgentia in hac acceptione, communi-
 rer à Doctõribus definitur, vt videre est in Caiet. *de indul-*
gent. c. 7. Cordub. *ead. q. 1.* Nauar. *notab. 20. n. 1.* Henrici. *l. 7.*
c. 1. Valent. *tom. 4. disp. 7. q. 20. p. 1. statim in princ. Suar. tom. 4.*
in 3. p. disp. 49. sect. 4. in princ. Coninch. disp. 12. initio. Laym.
l. 5. sum. 27. c. 1. n. 1. Bonac. *disp. 6. q. 1. pun. 1.* Barbol. *3. p. de po-*
nest. Episc. alleg. 88. n. 1. vt sit pena temporalis pro peccatis
 actualibus remissis debita relaxatio de thesauro communi
 Ecclesiae ab eo, qui potestatem habet.
 3. Pro cuius explicatione praemitto, etsi remissa culpa ne-
 cessario pena aeterna, quae illi annexa est, remittatur, attamen
 saepe aliqua pena temporalis manet luenda, vel in hac vita,
 vel in Purgatorio, sicuti tract. *de poenitent. p. de satisfact. latè*
diximus.
 4. Secundo praemitto, in Ecclesia dari thesaurum, seu cu-
 mulum infinitum satisfactionum, praecipue ex satisfactionibus
 Christi Domini, deinde ex satisfactionibus Beatissimae
 Virginis Mariae, aliorumque Sanctorum constantem, vt tra-
 dunt, tanquam de fide, Doctores catholici apud Bellarmin.
r. 3. de Indulgent. fore in princ. Valent. t. 4. disp. 7. q. 20. p. 1. in
medio. Suarez disp. 49. sect. 1. c. disp. 51. sect. 1. Coninch. disp. 12.
aub. 1. Bonac. disp. 6. q. 1. p. 1. in fine. Laym. l. 5. tract. 7. c. 1. & probat
textus in extratrag. Vnigenitus. de poenitent. c. remiss. &
Trident. sess. 21. c. 9. c. sess. 25. ad finem. Etenim, cum Christus
Dominus infinitam satisfactionem medijs suis operibus Pa-
tri obtulerit pro nostris, & totius mundi peccatis, illamque
suae Ecclesiae reliquerit, quia totus est nobis natus, & datus, vt
dixit Isai. c. 9. n. 6. Ioann. c. 4. n. 26. Paud. ad Galat. 1. n. 4. ad Ti-
tim. 2. n. 14. ad Roman. 8. n. 32. & Petrus c. 2. n. 21. manifestum
est, penes Ecclesiam potestatem esse distribuendi illam satis-
factionem; alijs frustra nobis eam satisfactionem reliquisset,
si ea Ecclesia vt non posset. Deinde, cum omnia opera B.
Virginis, & aliorum Sanctorum, non solum habeant vim me-
rendi, sed pro peccatis satisfaciendi, quorum satisfactio
ipsi saepe non indigerunt, neque eam alijs de facto applica-
runt; efficitur ex benignitate Dei eam satisfactionem in the-
sauo Ecclesiae simul cum satisfactioe Christi Domini reposi-
ti per Praelatos Ecclesiae distribuendam, ne dicamus, eas satis-
sactiones omnino perire. Neque inde fit, satisfactioe infi-
nitae Christi Domini derogari: quia esto, satisfactioe B. Vir-
ginis, & Sanctorum, satisfactioe Christi Domini adiungantur;
id tamen non ex necessitate: nam illis cessantibus satisfactio
Christi ita infinita est, vt nequaquam exhaustiri possit. Ad-
iunguntur autem Christi Domini satisfactioe, tum in sancto-
rum honorem, tum in charitatis fidelium augmentum.
 Neque item ex hac satisfactioe coniunctione derogatur
 plena Christi redemptioni, quae praecipue in liberatione à
 peccato, & pena aeterna consistit: quia satisfactioe Sanctorum
 ad praedictam liberationem non concurrunt. Et licet
 concurrant ad liberationem pena temporalis pro peccatis
 debita, quia tamen non ex se, sed ex virtute, & efficacia, quam
 à satisfactioe, & merito Christi Domini acceperunt, con-
 currunt, ideo pena Christi satisfactioe, & redemptioni non
 derogatur: quinimo maximè extollitur, cum non solum per
 se, sed per virtutem, quam satisfactioe Sanctorum
 communicat, penas pro peccatis debitas remittere possit.
 5. Quod si roges, quo loco thesaurus satisfactioe Chri-
 sti Domini, & sanctorum existat? Respondeo, non in loco alio
 quo materiali, sed in Dei acceptatione, quippe Deus Pater
 satisfactioe Christi Domini, & superuentem satisfactioe
 n. B. Virginis, & sanctorum in sua voluntate obseruam
 habet, & acceptam, vt inde per Praelatos Ecclesiae distribuere,
 & applicari possit.
 6. Tertio praemitto, Christum Dominum suae Ecclesiae re-
 liquisse potestatem ex praedicto thesauro applicandi satisfactioe
 nes, quae visa fuerint convenientes fidelibus, vt pena pro
 peccatis debita remissionem obtineant, atque ad eod concedendi
 indulgentias, sicuti supponit Trident. *sess. 21. cap. 9. de reform.*
mat. & apertius sess. 25. decreto de Indulgent. Satisfactio enim
Christi Domini, esto infinita fit, & sufficiens pro cuiuslibet
peccati, quoad culpam, & penam, remissione: attamen ob no-
stram vilitatem applicatioe indiget. Hae autem applicatio
multipliciter fit, tum Sacramentis, tum sacrificio, tum indul-
gentiarum distributione, vt colligunt communiter Doctores
ex illo Matth. 16. Tibi dabo clauis regni caelorum, & quodcum-
que solueris super terram, erit solutum in caelis. Etenim, cum
huiusmodi verba late interpretanda sunt, vt pote potestatem
continentia nemini nocuam; & introitus regni caelo-
rum non solum culpa, sed qualibet pena debita impediatur,
efficitur Petro illis verbis promissam esse facultatem
soluendi ea pena astrictos, vt sic soluti liberè possint in re-
gnum caeleste introire. Concessa autem ereditur hae potestatem
etiam Ioan. c. 21. dixit illi est, Pisco oues meas. Nam eo loco
tradidit Christus Petro vniuersalem potestatem regendi Ecclesiam:
at sub ea potestate late interpretata non solum contineri
debet potestas sacramenta ministrandi, leges ferendi, sed etiam
soluendi subditos à penis pro peccatis debitis: quia hae potestatem,
& fidelibus conuenientissima est, & promissioni factae

de clauibus regni caelorum maximè congruit: siquidem ea
 potestate regnum caelorum, quod ob penarum debitum clau-
 lum est, aperitur.
 7. Ex his definitio indulgentiae apertissima est. Dixi, esse re-
 laxationem pena temporalis pro peccatis actualibus remissis
 debita. Neque enim esse poterat relaxatio culpae, etiam ve-
 nialis, cum haec non nisi per sacramentum, vel interiorum ho-
 minis renouationem fiat. Neque etiam pena aeterna: quia
 haec simul cum culpa remittitur. Neque etiam esse potest re-
 laxatio pena debita pro peccato originali, quia eo remissio,
 & pena damni, quae illi correspondet, integrè remittitur:
 praeterquam quod indulgentia non in satisfactionem pena
 damni, sed sensus applicatur. Nec denique esse potest re-
 laxatio pena, stante culpa: quia alienum est ab ordine diuinae
 prouidentiae remissionem pena concedere, culpa non remissa.
 Restat igitur, vt indulgentia remissio sit tantum pena tempo-
 ralis debita pro peccatis actualibus remissis. Haec autem
 remissio fit ex thesauro Ecclesiae, eo, qui potestatem habet
 thesaurum distribuendi: cui verò ea potestas concessa sit, in-
 ferius dicemus.
 8. Vtus verò concedendi indulgentias antiquissimus est, vt
 expresse testatur Trid. *sess. 25. decreto de Indulg. & Bonifac. in*
Extr. aug. 1. de poenit. c. rem. & plucibus exortant Henrici. lib.
7. de Indulg. c. 5. Val. disp. 7. q. 20. p. 2. Bellarm. tract. de Indulg.
c. 3. Suar. disp. 46. sect. 2. alique scriptores aduersus Haereticos
nostrae temporis. Quinimo plures existimant, ab Apostolorum
tempore hunc vsum inceptis, neque leuiter colligitur ex illo
Pauli 2. ad Cor. 2. vbi incestuoso, quem prius excommunicau-
erat, partem pena pro peccatis debita, remissit; tum, ne
abundantiori tristitia absorberetur, tum in gratiam Corin-
thiorum, qui pro ipso intercesserant. Hanc autem remissionem
non solum fuisse de pena iudiciali, & exterius soluenda, sed
de pena debita quoad Deum probant ea verba, quae Paulus
dixit: Nam c. quod donauit, si quid donauit propter vos in per-
sona Christi. At, si Paulus solum penam iudicalem, & exter-
nam remitteret, cum respectu illius Iudex ordinarius esset
constitutus, non affirmaret in persona Christi eam facere re-
missionem, cum nomine proprio eam faciat. Inferitur ergo re-
missionem illi factam esse de pena debita quoad Deum, quam
Paulus praestare poterat tantum in persona Christi, & quatenus
illius minister erat.
 9. Sed cuius potestatis actus sit indulgentiarum concessio,
 Ordinis, an iurisdictionis: Et quidem non esse actum Ordinis,
 etiam sacerdotalis, vel Episcopalis, communis est sententia
 cum D. Th. in 4. *dist. 20. q. 1. art. 4. qq. 2.* Caiet. *Opusc. de In-*
dulg. c. 2. Sylu. verb. Indulgentia. n. 13. Sot. dist. 21. q. 1. art. 4. Suar.
disp. 49. sect. 3. n. 3. quia indulgentiarum concessio est quaedam
authenticam ex thesauro Ecclesiae distributio: at haec non cuius-
libet sacerdoti, vel Episcopo concedi à Christo expediebat, sed
illi tantum, quem suum Vicarium reliquerat, cuique tota Ec-
clesia commissa erat. Praeterea saepe Pontifices augent, vel mi-
nuunt potestatem in Episcopis in concessione indulgentiarum,
vt probat text. in c. Clem. ex eo. de poenit. c. rem. & c. Romana. eo-
dem tit. in 6. Ar. si ex vi ordinationis haec potestas sacerdoti-
bus, vel Episcopis competere, augeri, vel minui non possit.
 Quinimo existimo, indulgentiarum concessioe non solum
 non esse à potestate Ordinis, sed neque Ordinem requi-
 rere. Sed eo ipso, quo Pontifex est electus, & iurisdictionem
 in Ecclesiam obtinet, potestatem habet indulgentias concedendi:
 nam earum concessio ad rectam, & conuenientem Ecclesiae
 gubernationem pertinet, vt laetius prosequitur Suar. *disp.*
49. sect. 3. n. 4. & disp. 55. sect. 3. n. 18. & tradit Abbas in c. Ac-
cedentibus de excessu Prael. Cordub. de Indulg. q. 10. propositi...
Nauar. tract. de Indulgent. notab. 3.
 10. Ex his fit, concessioe indulgentiarum à potestate iurisdictionis
 soluendi subditos, illi que beneficiandi prouenire: quae fuit
 sententia communis apud S. Th. in 4. *dist. 20. Azor. inffit. mor. 2. p. lib. 3. cap. 54. q. 2. Vgol. de potest. Episc. c. 47. in*
princ. Aloy. Riccio. resolut. 22. n. 1. c. resolut. 306. n. 4. Suar.
disp. 49. sect. 3. n. 7. Val. disp. 7. q. 20. pun. 1. post. med. Barbol. alleg.
88. n. 5. c. seq. Layman. tract. 7. c. 1. n. 4. colligiturque aperte ex
Alexand. III. in c. Quod autem de poenit. c. rem. vbi negat in-
dulgentias posse non subditis concedi: quia earum concessio
actus est iudicialis, qui nequit in non subditum exerceri. Ra-
tione verò probatur: quia per indulgentiarum concessioe
thesaurus Ecclesiae distribuitur, & fidelibus applicatur: at dis-
tributio bonorum communium reipublicae ex potestate iurisdictionis,
quam Magistratus habet in reipublicam nascitur: ergo ex iurisdictione,
quam Pontifex habet in Ecclesiam nascitur potestas thesaurum Ecclesiae distribuendi. Quae ratio
probat, concessioe indulgentiarum, tam pro viujs, quam
pro defunctis ex potestate clauium distribuendi thesaurum
Ecclesiae prouenire, actumque esse iurisdictionis.
 11. Sed, à vtra distributionem thesauri, & bonorum Ecclesiae
 exerceat Pontifex actum alium iurisdictionis, absolute
 do fideles à penis pro peccatis debitis; non est constans sententia.
 Nam Durand. in 4. *dist. 11. c. 2. q. 3. art. 2. & ibi Palud. q.*
4. Sylu. verb. Indulgentia. n. 3. Antonin. 1. p. 111. r. cap. 3. & alij
 negant.

negate. Quorum fundamentum est: quia penarum debitum remissio in tantum per Indulgentias fit, quatenus ex satisfactionibus Christi, & sanctorum soluitur, quidquid debitor solvere debebat. Sed ad hanc solutionem nihil aliud requiritur, quam quod tantum pretium ex thesauro Ecclesie exhibeatur, quantum debitum est. Ergo nullum alium actum præter distributionem thesauri, & illius applicationem, Indulgentiarum concessio continet.

11. Nihilominus distinguendum est inter Indulgentias pro vivis concessas, vel pro defunctis. Concessio igitur Indulgentiarum pro vivis non solum continet veram thesauri distributionem & applicationem, sed etiam veram absolutionem, remissionem, & condonationem penarum media illa satisfactione ex thesauro Ecclesie Deo exhibitæ: concessio Indulgentiarum pro defunctis nullam absolutionem, vel remissionem à Pontifice factam continet, sed sola pretii debiti exhibitione, & illius pro Deum acceptatione fit penarum remissio. Si expresse Bellar. lib. 1. de Indulg. c. 5. quem sequuntur Suar. disp. 49. sect. 4. à n. 9. & 10. Coninch. disp. 12. dub. 2. n. 10. & 11. latè Valen. 1. 4. disp. 7. q. 20. p. 1. circa med. Ratio posterioris patris manifesta est. Nam Pontifex iurisdictione exercere non potest in defunctis: ubi enim sunt oves, quas Pontifex pascere possit. Quapropter solum potest ex thesauro Ecclesie in quem iurisdictionem habet, eam satisfactionem accipere, qua ipsi defuncti indigent ad plenam suorum peccatorum satisfactionem, eamque viventibus tradere, ut summo Deo offerant, quam Deus pro sua benignitate acceptas, penas debitas immediatè remittit. Ratio verò prioris patris est: quia non implicat, sed potius maxime decet, cum Pontifex pro fidelibus exhibet divinæ Maiestati ex satisfactionibus Christi, & Sanctorum, quidquid necessarium est ad integram penarum debitum solutionem, ut simul nomine Christi penas debitas remittat, illisque à debito penarum absolvat: quia in hac absolutione, & clavis Ecclesie, potestatem soluendi utitur, & iurisdictionem exercet, & suâ potestatem cõmendat. Quòd verò sic fiat, colligitur ex pluribus Pontificiis decretis, ubi Indulgentiarum concessio appellatur relaxationem, condonationem, & absolutionem: & præcipue probatur manifestè &c. *Quòd autem de penit. & rem. ubi negat Pontifex conlequi non lubditis Indulgentias: quia comparatione illorum non est potestas ligandi, aut solvendi.* Censet ergo pontifex, concedentem Indulgentias propriè absolutionis actum exercere. Alias nulla esset ratio, ob quam non possit Episcopus sibi non subditis Indulgentias concedere contra prædictum cap. *Quòd autem.*

12. Rursus hic actus iurisdictionis, qui comparatione subditorum exercetur in concessione Indulgentiarum, non est actus iurisdictionis coactivæ, sed voluntariæ: quia non ligat, sed solvit, & non solvit, nisi volentem: idèoque nunquam conceditur, nisi sub onere alicuius operis voluntarij, sicuti notavit Suar. disp. 49. sect. 3. n. 9. Aloy. Riccius resolut. 306. n. 5. Barbof. alleg. 88. n. 16. Laym. lib. 5. sum. tract. 7. c. 1. n. 5. Coninch. disp. 12. dub. 2. n. 11.

14. Hinc fit, Pontificem, vel Episcopum concedentes Indulgentias, eas lucrari posse quia esto, nemo in se ipsum exercere iurisdictionem coactivam possit, bene tamen voluntariam. Præterquam quòd ipsi partes sunt Communitatis, cui Indulgentias conceduntur. Non igitur debent esse deterioris conditionis. Atque ita latè probat Suar. disp. 52. sect. 1. à n. 14. Azou. 2. p. lib. 3. cap. 55. quest. ult. Layman. tract. 7. cap. 1. circa finem. Bonac. disp. 6. de Indulg. quest. 1. par. 3. num. 16. Barbof. 1. par. de potest. Episcop. allegat. 88. in fine. Bellarmin. lib. 1. cap. 6. in fine. Emman. Sa Indulgentia, num. 17. & alij plures apud ipsos.

PUNCTUM III.

Quotuplex sit Indulgentia, & quem effectum habeat.

1. Indulgentia alia est totalis, alia partialis.
2. Partialis alia est determinata, alia indeterminata.
3. Propõitur quaedam obiectio, & solvitur.
4. Qualiter intelligatur clausula illa sæpe appõsitæ in Indulgentiarum concessione, de penitentis iniunctis.
5. Penitentia iniuncta in Sacramento Penitentia non remittitur directè.
6. Neque item publica, & iudicialis.
7. Prædicta clausula non restringit concessionem, sed ampliat.
8. Explicatur sensus prædictæ clausulae.
9. Qualiter intelligatur clausula, de peccatis, de quibus contritus, & confessus es. Propõnitur ratio dubitandi.
10. Satis est probabile, ad omnia peccata extendi.
11. Qualiter Indulgentia plena, plenior, & plenissima intelligatur.
12. Propõnitur quaedam obiectio, & solvitur.
13. De divisione Indulgentia in personalem, & realem, seu localem.

Ferd. de Castro. Sum. Mor. Pars IV.

14. Qui possunt lucrari Indulgentiam concessam hominibus alicuius civitatis.

15. Qualiter visitanda sit Ecclesia ad lucrandam Indulgentiam localem.

16. Quis sit Indulgentia effectus.

1. Primò, dividitur Indulgentia in totalem, & partialem: quam divisionem insinuat Clemens in Extravaganti, *Vigentius de penit. & remissionib.* dicens, thesauri Ecclesiastici dispensationem Petro esse commissam, nunc pro totali, nunc pro partiali remissione penarum temporalis pro peccatis debitis applicandam. Totalis ergo Indulgentia dicitur, quæ totam penam remittit ei, cui applicatur. Et licet debita inæqualitas sit: quia vnus debitum gravius est debito alterius, abundantiorèque satisfactionem exposulat; nihilominus Indulgentia totalis concessione omne debitum plenè remittitur, sicuti contingit in Baptismo, qui omnem penam pro peccatis debitam remittit, non solum ei, qui leuem tenebatur luere, sed etiam ei, qui gravissimam debebat sustinere. Partialis verò Indulgentia est illa, quæ per se non integram penam, sed partem remittit.

2. Hæc partialis Indulgentia alia est indeterminata, alia determinata. Indeterminata est, cum conceditur remissio tertia, vel quarta partis penarum debitatum. Nam, cum in diversis subiectis debita inæqualitas sit, effectum remissionis indeterminatum habet, hoc est, maiorem, vel minorem pro qualitate suscipientium; ex se tamen efficax est ad remittendam tertiam, vel quartam partem, quæcũque sit, ut bene Suar. disp. 50. sect. 1. in fine. Determinata verò, quando conceditur remissio decem, vel centum annorum. Et enim antiquo tempore pro grauibus criminibus penitentia publicæ imponebantur: pro crimine aduersarij septem anni penitentia erant assignati, iuxta textum in *c. Hoc ipsum. 33. q. 2.* Pro alijs criminibus quadraginta dies ieiunij in pane, & aqua designabantur, qui plerũque à principio Quadragesimæ vsque ad diem Cœnæ Domini perdurabant, ut colligitur ex *can. In 2. 50. dist.* Quod ieiunium Carena vocabatur, a carendo cibo, & potu, hominumque consortio. Si verò delictum extraordinarium esset, sicuti fuit illius, qui per fallam accusationem alteri mortem intulit, cuius meminit textus in *c. Accusasti. 8. de accusationib.* vtraque penitentia, & quadragenarij ieiunij, & septem annorum imponitur: si delicta multiplicaretur, pro illorum multiplicitate, & grauitate penitentia designabantur. Quando igitur Indulgentia quadragena conceditur, intelligendum est, concedi eam penarum remissionem, quæ quadragena penitentia obtineretur. Si autem Indulgentia septena conceditur, ea remissio conceditur, quæ per penitentiam septem annorum obrinenda foret. Atque idèo quoties Indulgentia alicuius anni conceditur, credendum est, concedi eam remissionem, quæ penitentia communi, & iuridica illius anni obtineretur, sicuti ex communi docent Suar. disp. 50. sect. 5. à n. 11. Valen. tom. 4. disp. 7. quest. 20. p. 1. ad finem. Coninch. disp. 12. dub. 5. Laym. lib. 5. sum. tract. 7. c. 3. in princ. Bonac. disp. 6. q. 1. p. 2. n. 2.

3. Sed aduersus hunc modum dicendi obstat, affectum Indulgentia indeterminatum esse, eò quòd determinari non potest remissio, quæ per penitentiam esset obrinenda; quippe hæc crescere, & minui potest, tum ex feruore operantis, tum ex gratia habituali, tum ex fine, tum ex intentione, & duratione. Sed respondeo cum prædictis Doctoribus, in hac Indulgentiarum concessione spectari tantum remissionem, quæ per penitentiam quadragenam, vel septenam exterius liberè factam abstrahendo ab alijs circumstantiis obtineretur: quæ remissio determinata est; & Deo cognita: ac proinde effectus Indulgentia determinatus esse potest. Vel dic cum Suar. disp. 50. sect. 5. num. 16. spectandum esse statum, quo re ad lucrandum Indulgentiam disponis, & iuxta illum, qualitatemque operis iniuncti mensurandum esse Indulgentia effectum; ita ut effectus Indulgentia vnus anni æquet remissioni, quam obrineres per prædictum opus, si per annum duraret, & sic Indulgentia effectus determinatus erit, tamen si in vno abundantior, quam in alio.

4. Porro quadragena, vel septena, vel alia determinata Indulgentia concedi solet, non absolute, sed cum hoc addito de penitentis iniunctis, ut colligitur ex *c. Cum ex. 20. de penit. & remiss. & c. Romana. eodem tit. in 6.* & Clement. vn. de Reliquis, & venerat. Sanctor. Quæ verba non, leuem patiuntur difficultatem, qualiter intelligantur. Nam plures, grauiusque Doctores, Paludan. 4. disp. 20. q. 4. Caietan. opus. de Indulg. c. 2. & 7. Nauarr. eodem, not. 11. n. 13. Cordub. q. 9. Henriq. lib. 7. c. 6. n. 2. & alij existimant, ex vi illorum verborum concessionem restringi, ut solum intelligatur remitti reatus penarum temporalis, pro quo soluenda penitentia iniuncta sunt. Mouentur quia illa verba aliquem effectum operari debent, ne frustra censentur appõsitæ, neque appareat alius effectus præter prædictum, quem operari possint.

5. Cæterum, ut quid sentiam, paucis exponam, dicendum primò est, ex forma huius Indulgentia penitentia in sacramentali foro iniuncta nequaquam directè remitti posse.